

Δύσκολες μέρες περιμένουν την κυπριακή οικονομία, σύμφωνα με τον Πρόεδρο του Ομίλου Λανίτη, Πλάτωνα Ε. Λανίτη, ο οποίος καλεί την κυβέρνηση να στηρίξει τον ιδιωτικό τομέα. Όταν, τονίζει, είχαμε την ευκαιρία να ξεκινήσουμε τα έργα υποδομής που θα στήριζαν τον ποιοτικό τουρισμό ολιγωρήσαμε.

Φτωχός ο άνθρωπος που δεν έχει φίλους

Πώς ξεκουράζετε; Έχω δυο αγάπες, τη θάλασσα και το κυνίγι, όσο μπορώ αφιέρωνω χρόνο σε αυτά.
Χρόνος για την οικογένεια υπάρχει; Βεβαίως, αλλά πάντοτε θα ήθελα να είχα περισσότερο.
Στο μέγαλμα των τριών θυγατέρων σας είσατε παρών; Το μέγαλμά τους ανέλαβε περισσότερο η Ίνια, την οποία και ευγνωμονώ.
Αυστηρός πατέρας; Μάλλον το αντίθετο. Τίμησε τη φιλία; Ναι, φτωχός ο άνθρωπος που δεν έχει φίλους.
Λένε ότι το παρελθόν είναι παντοδύναμο... και πρέπει να παίρνουμε μαθήματα από αυτό, αλλά από την άλλη δεν πρέπει να είμαστε προσκολλημένοι στο παρελθόν.
Καταφέρατε στη ζωή ό,τι είχατε ονειρευτεί; Να με ρωτήσετε σε είκοσι χρόνια. (γελά) Αν είχα καταφέρει όλα ονειρεύτηκα θα σήμαινε ότι τελείωσα. Ο άνθρωπος δεν σταματά ποτέ να έχει όνειρα, να βάζει στόχους.

Η κυβέρνηση να βοηθήσει τον ιδιωτικό τομέα

ΠΛΑΤΩΝ Ε. ΛΑΝΙΤΗΣ: Δεν λάβαμε μέτρα να προστατευτούμε σε περίπτωση κρίσεως

Δύσκολη η σημερινή εποχή για επιχειρηματίες; Σίγουρα. Ζούμε στην ενωμένη Ευρώπη και όταν βλέπεις χώρες όπως η Αγγλία, η Γερμανία, η Ελλάδα με τις οποίες συναλλάσσομαστε να περνούν αυτή την κρίση, δεν μπορεί παρά να επηρεαστούμε και εμείς. Το μεγάλο ερώτημα είναι πότε, σε ποιο βαθμό και για πόσο.
Θα ζήσουμε απολύσεις, κλείσιμο επιχειρήσεων; Εύχομαι να καταφέρουμε να ξεπεράσουμε αυτή την κρίση όσο το δυνατό πιο ανώδυνα και με τις λιγότερες απώλειες σε ανθρώπινο δυναμικό. Έρχονται όμως δύσκολες μέρες και θα εξαρτηθεί σε μεγάλο βαθμό από εμάς και τα μέτρα που θα πάρουμε. Πρέπει ως εταιρείες να ξαναδοούμε όλο το φάσμα των δραστηριοτήτων μας. Η κυπριακή οικονομία στηρίζεται πάνω σε λανθασμένα δεδομένα; Όχι. Η κυπριακή οικονομία στηρίζεται κατά κύριο λόγο στον τουρισμό, στην ανάπτυξη γης, στις υπηρεσίες και άρα δεν μπορώ να πω ότι στηρίζεται σε λανθασμένα δεδομένα. Εκείνο όμως που έγινε είναι ότι δεν λάβαμε μέτρα να προστατευτούμε σε περίπτωση κρίσεως, ολιγωρήσαμε ιδιαίτερα στον τουριστικό τομέα.

Αν λαμβάναμε τα μέτρα την ώρα που έπρεπε, θα περνούσαμε την κρίση με λιγότερο κόστος

Τα σημάδια κόπωσης της τουριστικής μας βιομηχανίας φάνηκαν από το 2000. Ναι, και από τότε μέχρι σήμερα ενώ ο παγκόσμιος τουρισμός αυξανόταν με ένα ρυθμό γύρω στο 4,3% με τη μερίδα του λέοντος να την παίρνει η Ευρώπη, η Κύπρος ήταν η μόνη εξαίρεση με μείωση γύρω στο 1,5% κάθε χρόνο. Γνωρίζαμε τι έπρεπε να γίνει - να στραφούμε στον ποιοτικό τουρισμό - αλλά δεν το κάναμε. Τώρα έχουμε εισέλθει στην κρίση με πολύ αδύναμο τουριστικό προϊόν. Οι δικές μας πληροφορίες λένε ότι το καλοκαίρι θα έχουμε μια μείωση 20% - 25%.

Μπορεί με τις σημερινές συνθήκες να υλοποιηθούν τα γήπεδα γκολφ; Δυστυχώς ενώ είχαμε την ευκαιρία να ξεκινήσουμε την υλοποίηση αυτών των έργων, η κυβέρνηση επανεξέτασε την πολιτική της με αποτέλεσμα να χάσουμε ένα χρόνο κατά τη διάρκεια του οποίου άλλαξε η αγορά. Θεωρώ πάρα πολύ δύσκολο να υπάρχουν επενδυτές (Κύπριοι ή Ξένοι) και τράπεζες για να δανειοδοτήσουν αυτά τα έργα, με αποτέλεσμα να τίθεται υπό αμφισβήτηση η υλοποίησή τους.

Πώς εισπράτατε τις ανηδράσεις ότι βασικά επωφελούνται οι λίγοι; Το να λέμε ότι επωφελούνται οι λίγοι είναι τουλάχιστον άδικο αφού ο τουρισμός αποτελεί κεφάλαιο για πολλούς κλάδους εργαζομένων και σίγουρα από τους μεγαλύτερους τομείς εργοδοσίας στον τόπο. Τέτοια μεγάλα έργα είναι λογικό να δημιουργούν ερωτήματα και προβληματισμούς, γι' αυτό είναι λογικό να γίνεται ένας διάλογος. Όμως από κάποια στιγμή και μετά πρέπει να προχωρήσουμε πρακτικά, αν θέλουμε να επιβιώσουμε ως τουριστικός προορισμός.

Η Μαρίνα της Λεμεσού θα προχωρήσει με την κρίση; Η Μαρίνα της Λεμεσού είναι άλλο ένα κομμάτι που πρέπει να υλοποιηθεί αν πραγματικά θέλουμε ποιοτικό τουρισμό. Κατά πόσο θα προχωρήσει

κάτω από τις σημερινές συνθήκες εξαρτάται από τη στήριξη που θα δώσει η κυβέρνηση.

Υποδείξατε στην κυβέρνηση τις ανησυχίες σας; Σε ό,τι αφορά την πολιτική για τα γκολφ, όταν η κυβέρνηση μάς ανακοίνωσε ότι θέλει να την επανεξετάσει, υποδείξαμε ότι αυτό θα κλονίσει την εμπιστοσύνη των ξένων επενδυτών και υποβάλαμε τις εισηγήσεις μας. Δυστυχώς δεν εισακούστηκαν ιδιαίτερα σε ό,τι αφορά τις ανανεωσιμες πηγές ενέργειας. Η νέα πολιτική θα δημιουργήσει δυσβάστακτο λειτουργικό έξοδα στα γήπεδα γκολφ. Ας μη συγκύζουμε το ενδιαφέρον κάποιων με την υλοποίησή τους.

Η εκμετάλλευση γης γύρω από τα γήπεδα γκολφ γεννά καχυποψίες. Κάποιοι δυστυχώς ασχολούνται μόνον με τα ούτω καλούμενα υπερκέρδη από τις πωλήσεις των επαύλων που πιθανόν να κάνουν οι επενδυτές και αγελούν κανείς με τα ρίσκα που αναλαμβάνουν, παραβλέποντας τις θέσεις εργασίας που δημιουργούνται και την αναβάθμιση του τουριστικού μας προϊόντος.

Κάθε επιχειρηματική κίνηση ξυπνά σε κάποιους καχυποψίες, αυτό πώς λειτουργεί για εσάς; Όπως εμείς έχουμε εμπιστοσύνη στην κυβέρνηση για τα πολιτικά θέματα θα επιθυμούσα και οι Αρχές

να μάς πιστώσουν με εμπιστοσύνη σε ό,τι αφορά θέματα που άπτονται της επιχειρηματικής δραστηριότητας. Ο στόχος πρέπει να είναι κοινός - η ευημερία και η οικονομική πρόοδος.
Πώς κρίνετε τα μέτρα που λαμβάνει η κυβέρνηση; Είναι καλοδεχούμενα, η παράκλησή μου είναι οι εποικοδομητικές εισηγήσεις του ιδιωτικού τομέα να λαμβάνονται σοβαρά υπόψη για τη δημιουργία θέσεων εργασίας.

Είναι επαρκή τα μέτρα που εξήγγειλε για το τραπεζικό σύστημα και τον τουρισμό; Στον τουριστικό τομέα, χαιρετίζουμε τα μέτρα μείωσης του ΦΠΑ και την κατάργηση δημοτικών φόρων. Ας μη μας διαφεύγει όμως ότι και οι άλλοι προορισμοί έχουν κάνει ανάλογες κινήσεις. Στο τέλος της ημέρας εκείνο που θα μας σώσει είναι η στροφή προς τον ποιοτικό τουρισμό. Είναι ατυχές ότι καθυστερήσαμε, αλλά ελπίζω η κρίση να μας αναγκάσει να διορθώσουμε τα κακώς έχοντα. Αν λαμβάναμε τα μέτρα την ώρα που έπρεπε, θα περνούσαμε την κρίση με λιγότερο κόστος.

Μα δεν βλέπω να υλοποιούνται τα έργα που θα φέρουν τον ποιοτικό τουρισμό. Συμφωνώ, διότι δυστυχώς όταν είχαμε την ευκαιρία να κάνουμε αυτά τα έργα, όταν η οικονομία μας ήταν εύρω-

στη και υπήρχαν οι επενδυτές, ολιγωρήσαμε. Τώρα πρέπει η κυβέρνηση να δώσει περισσότερη βοήθεια στον ιδιωτικό τομέα. Αν ασχολούμαστε μόνο με το μέγεθος των κερδών που πιθανόν θα κάνει ο ιδιωτικός τομέας, χωρίς να βλέπουμε την ευρύτερη εικόνα, τότε τα προβλήματά μας θα διαιωνίζονται με αποτέλεσμα να κλείσουν επιχειρήσεις και να χαθούν θέσεις εργασίας.
Ήταν λάθος υπολογισμός η ανακαίνιση του ξενοδοχείου Αμαθούς στη Λεμεσό; Το 2008 όταν πήραμε την απόφαση για ανακαίνιση του Αμαθούς τα δεδομένα ήταν πολύ διαφορετικά και η απόφαση σωστή. Φτιάχνουμε το Αμαθούς χωρίς καμία επιχορήγηση διότι πραγματικά πιστεύουμε στον ποιοτικό τουρισμό και αυτό σημαίνει αναβαθμισμένα ξενοδοχεία. Θέλω εδώ να κάνω μία διαπίστωση. Ενώ για το ξενοδοχείο μας στη Ρόδο, έχουμε κυβερνητική αρωγή της τάξης του 50%, στην Κύπρο δεν έχουμε καμία βοήθεια. Μας λένε ότι οι συμφωνίες της Κύπρου με την Ευρωπαϊκή Ένωση δεν προβλέπουν επιχορηγήσεις στον ξενοδοχειακό τομέα. Εμείς ζητήσαμε να δοθούν τουλάχιστον πολεοδομικά κίνητρα στον ξενοδοχειακό τομέα. Ακόμα αναμένουμε απάντηση.

Οι άνθρωποι είναι το μεγαλύτερο περιουσιακό στοιχείο μας

Πώς καταφέρνετε να λειτουργείτε σε τόσους διαφορετικούς τομείς του Ομίλου Λανίτη, με δεδομένο ότι ένας άνθρωπος δεν μπορεί να ξέρει τα πάντα; Γι' αυτό και όλες τις αποφάσεις τις παίρνουμε από κοινού με τα αδέρφια μου και τους συνεργάτες μας. Εμείς κουβαλούμε, αν θέλετε, την ιστορία και τις αρχές του Ομίλου μας και φροντίζουμε να αξιοποιούμε το μεγαλύτερο περιουσιακό μας στοιχείο που είναι οι άνθρωποί μας. Έχουμε μάλιστα την τύχη να ηγούμαστε ανθρώπων οι οποίοι ο καθένας στον τομέα του είναι πολύ πιο ειδικοί από εμάς τους ίδιους.

Είστε ένας άνθρωπος χαμηλών τόνων, πόσο δύσκολο είναι να ηγείστε του Ομίλου; Εγώ δεν βλέπω καμία δυσκολία, ένας Όμιλος είναι τόσο καλός όσο είναι οι άνθρωποι του.

Πώς νιώθατε όταν ο πατέρας σας κάλεσε να αναλάβετε τα νηία; Ανέλαβα μετά το θάνατό του, ενώ είχε περάσει μια περίοδος, λόγω της ασθένειάς του, που σιγά-σιγά είχε αποουρηθεί. Δεν ήμουν όμως μόνος, είχα τα αδέρφια μου και τους εξαιρετικούς συνεργάτες του

πατέρα μου.
Πώς λειτουργείτε σε εποχές κρίσεως; Έχουμε ξαναπεράσει κρίσεις, η διαφορά όμως είναι ότι αυτή είναι μεγαλύτερη. Τώρα επανεξετάζουμε όλο το φάσμα των δραστηριοτήτων μας κάτω από τις νέες συνθήκες.
Ένα δικό σας λάθος μπορεί να το πληρώσει μια μεγάλη ομάδα εργαζομένων. Έχω συναισθηθεί της ευθύνης και γι' αυτό τις αποφάσεις τις παίρνουμε με τους συνεργάτες μας, μετά από πολύ προβληματισμό και με γνώμονα το καλό της εταιρείας, των εργαζομένων και των μετόχων.

Χάνετε ποτέ την ψυχραιμία σας; Νομίζω πως όχι, αλλά δεν ξέρω οι συνεργάτες μου τι θα πουν. (γελά)
Χάσατε πολλές φορές τον ύπνο σας για αποφάσεις που έπρεπε να πάρτε; Δεν πιστεύω ότι παίρνετε μια απόφαση και την ξεχνάτε, πρέπει συνεχώς να διερατίζονται αν ήταν σωστή και να είσαι έτοιμος να την αναθεωρήσεις αν στην πορεία αποδειχθεί λανθασμένη.
Από τα λάθη μαθαίνετε; Βεβαίως. Άνθρωπος που δεν κάνει λάθη είναι αυτός που δεν παίρνει αποφάσεις και δεν ρισκάρει. Το μεγαλύτερο λάθος είναι να μην τα αναγνωρίζεις και να τα επαναλαμβάνεις.
Είστε απαιτητικός από τους συνεργάτες σας; Είμαι, όπως είμαι και με τον ίδιο μου τον εαυτό.

Πολιτική και επιχειρηματικότητα δεν πάνε μαζί

Τι αισθανθήκατε όταν είδατε για πρώτη φορά το βιβλίο «Ευαγόρας Κ. Λανίτης 1912 - 1992»; Συγκίνηση διότι μου έφερε ξανά τις μνήμες από τον πατέρα μου.

Γατί σήμερα αυτή η έκδοση; Ίσως να καθυστερήσαμε αλλά καμιά φορά χρειάζεται χρόνος για να κατασταλάξουν κάποια πράγματα μέσα σου και να δεχτείς την απώλεια. Πρακτικά, η έρευνα που έγινε μάς έδωσε και την ευκαιρία να αρχειοθετήσουμε όλο το υλικό που είχαμε.

Ο πατέρας σας ένιωθε ρεσπέρης. Ο πατέρας μου ήταν πολύ περήφανος διότι καταγόταν από γεωργική οικογένεια. Η γεωργία δεν είναι επάγγελμα αλλά τρόπος ζωής, όπως έλεγε ο συνεργάτης του πατέρα μου Άρης Χριστοδούλου.

Τι είναι ο Ευαγόρας Λανίτης για σας; Για μένα, πέραν από το ότι ήταν ένας στοργικός πατέρας, ήταν και ένα μεγάλο πανεπιστήμιο.

Είναι δύσκολο να διαδεχτείς μια τέτοια προσωπικότητα; Πιστεύω ότι ο κάθε άνθρωπος είναι ξεχωριστός. Ο πατέρας μου είχε μια φιλοσοφία και στάση ζωής τα οποία προσπαθώ να ακολουθώ. Αν το έχουμε καταφέρει θα κριθεί από άλλους και όχι από μας.

Τι ήταν ο Ευαγόρας Λανίτης για την Κύπρο; Θα χρησιμοποιήσω τα λόγια του Μικαλάκη Ιωάννου της ΣΕΚ. Ήταν ένας σωστός εργοδότης.

Ποιος είναι ο σωστός εργοδότης; Αυστηρός μεν, αλλά δίκαιος, αυτός που νοιάζεται για τους εργαζομένους του.
Ήταν πρωτοπόρος και διορατικός. Είναι έμφυ-

τα αυτά τα χάρισμα ή καλλιεργούνται; Πιστεύω και τα δυο. Είχε το χάρισμα το οποίο και καλλιεργήσε. Μπορούσε να δει πολύ μακριά.

Μετά την εισβολή όταν όλοι έφευγαν από την Κύπρο, αυτός επένδυσε στη Κύπρο. Ναι, λόγω της αγάπης του για τον τόπο. Έλεγε ότι «για να πάμε εμείς μπροστά πρέπει πρώτα ο τόπος μας να πάει μπροστά». Γι' αυτό και τότε δέχτηκε να γίνει Υπουργός, παρόλο που δεν ήταν λάτρης της πολιτικής.

Κι εσείς έχετε έντονη αποστασιοποίηση από την πολιτική. Ναι, πιστεύω ότι αν θέλεις να είσαι σωστός επιχειρηματίας δεν μπορείς να είσαι στην πολιτική. Τα δυο δεν πάνε μαζί.

Έλεγε ότι «όταν θα φύγουμε απ' αυτό τον κόσμο δεν θα πάρουμε μαζί μας αυτά που μαζέ-

ψαμε αλλά αυτά που δώσαμε». Ναι, πιστεύω ότι γίνεσαι καλύτερος άνθρωπος αν προσπαθείς να ακολουθείς αυτό τον κανόνα.

Τι είναι για σας η φιλανθρωπία; Προτιμώ να μη χρησιμοποιώ αυτή τη λέξη. Η προσφορά και το ενδιαφέρον για την κοινωνία και τον συνάνθρωπο είναι πιο κοντά στη λογική τόσο της οικογένειάς μου όσο και του Ομίλου Λανίτη. Για μένα είναι αδιανόητο να θεωρείσαι επιτυχημένος οργανισμός και να μην ενδιαφερόσαι και έχεις κοινωνική προσφορά.
Γι' αυτό και το Ίδρυμα Ευαγόρα και Κάθλιν Λανίτη; Το Ίδρυμα Ευαγόρα και Κάθλιν Λανίτη μέσα από το Κέντρο Ευαγόρα Λανίτη ήλθε να προσφέρει κάτι ως ένδειξη αγάπης στη Λεμεσό, στην πόλη που μας ανέδειξε και που εργαζόμαστε.